

OBSERVATORI

J. A. MENDIOLA
PERIODISTA

Furtwängler

Avui es representa a Manacor, amb la retransmissió de la final futbolera que juguen el Barça i la Juve, i amb el cartell d'entrades exhaurides, *Prendre partit (Taking sides)*, de Ronald Harwood, representada a Londres i Nova York, i portada al cinema per István Szabó, sota la direcció de Josep Maria Pou, en la qual es parla de l'interrogatori que fa sofrir Wilhelm Furtwängler per part del major nord-americà Steve Arnold, sobre si el gran director d'orquestra va ser un col·laborador de Hitler, o si tan sols ho va fer per amor a la música, per seguir amb la seva professió des del cim, i que serveix com a reflexió sobre les relacions entre la cultura i el poder, sempre complicades, però en qualsevol cas sempre utilitzades de manera barroera pels que manen, i que d'alguna manera serviria per parlar del nostre teatre Principal, per exemple i sense anar més lluny. Però no és el cas, almanco avui. Aquest *Observatori* el que pretén no és altra cosa que fer-ho de la figura artística i intel·lectual del director i compositor Wilhelm Furtwängler (Berlín 1886 - Baden-Baden 1954), director de les filharmòniques de Viena i Berlín, entre d'altres, i dels festivals de Salzburg o Bayreuth, de la seva relació amb Beethoven, Wagner o Bach, sobre com interpretar-los, o fins i tot com fer la programació d'un concert, a més de tot un seguit de pensaments que relacionen la condició humana i l'art, la creació i la seva interpretació, marcant pautes, que no són més que un decàleg profund de la seva única gran passió, sense anar més enllà i, per descomptat, sense cap referència al nacional socialisme, que sembla ser l'única i inevitable

Wilhelm Furtwängler va ser director de les filharmòniques de Viena i Berlín, entre d'altres. ARXIU

ble raó per la qual es pot parlar d'ell al cap dels anys.

Dos llibres de l'editorial Acanalado donen proullum i molta més informació que aquest paper sobre la seva vida i la seva manera d'entendre-la, sempre a través de la música. *Sonido y palabra. Ensayos y discursos (1918-1954)*, i *Conversaciones sobre música*, en què queda palesa la seva passió per la música i l'interès de les seves reflexions entorn de tot el que a ella l'envolta, com per exemple la que d'alguna manera defineix el seu tarannà, a les diferents converses que va mantenir al llarg dels anys amb Walter Abendroth, crític i també compositor, "com de gran i exten-

sa és la capacitat de la música per expressar un significat precís per a qualsevol que es rendeixi al seu llenguatge, que sigui capaç de parlar-lo i entendre'l" o quan parla del públic: "El que omple les sales de concerts no són les obres noves, ni les antigues, ni les clàssiques, ni les romàntiques, sinó les que vénen de l'èsser humà". Quan parla de Wagner també ho fa dels seus espectadors: "També com a artista es creu obligat a repetir-ho tot dos o tres cops perquè el públic ho entengui". De Beethoven opina que la seva música conté tota la naturalesa humana, rotunda i complexa. De Mozart diu que és predominantment cantable, de Bach

que és arquitectònic i oscil·lant, al mateix temps que declara *La passió segons Sant Mateu* com una de les composicions més sublimes de la història de la música, mentre que a Wagner el defineix com a dramático-sensual. Tota una enciclopèdia de les sensacions, però també d'opinions, que lògicament es converteixen en crítiques, de vegades de les crítiques i dels crítics, tan educades com contundents, amb la música com a eix central de qualsevol digressió. Sensacions que l'acompanyaren al llarg de la seva vida i que d'alguna manera el convertiren en un dels millors directors de la història de la música per damunt de tot.